

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lutego 2017 r.

Sąd Rejonowy w Giżycku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Alina Kowalewska
------------------------	----------------------

Protokolant:	Mirosław Noga
---------------------	---------------

po rozpoznaniu w dniu 15 lutego 2017 r. w Giżycku na rozprawie

sprawy z wniosku (...) S.A w L.

z udziałem J. R.

o zasiedzenie

postanawia:

1. Stwierdzić, że Zakład (...) S.A. w dniu 20.03.2007 r. zasiedział służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu polegającą na prawie posadowienia i przebiegu, na działce nr (...) położonej w miejscowości K. gm. R., dla której Sąd Rejonowy w Giżycku prowadzi księgę wieczystą nr (...), fragmentu linii napowietrznej nN 0,4 kV, określonego kolorem czerwonym na mapie sytuacyjnej sporządzonej przez biegłego sądowego z zakresu geodezji R. N. (k. 314) stanowiącej integralną część orzeczenia, oraz na prawie nieodpłatnego korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych, prawie nieodpłatnego każdorazowego usunięcia awarii, dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji i przebudowy urządzeń, jak też prawie nieograniczonego i nieodpłatnego dostępu do urządzeń elektroenergetycznych poprzez prawo wjazdu i wejścia na nieruchomość obciążoną.
2. Stwierdzić, że (...) S.A. z siedzibą w L. w dniu 06.12.2010 r. zasiedziała służebność przesyłu polegającą na prawie posadowienia i przebiegu, na działce nr (...) położonej w miejscowości K. gm. R., dla której Sąd Rejonowy w Giżycku prowadzi księgę wieczystą nr (...), fragmentu linii napowietrznej nN 0,4 kV wraz ze stanowiskiem słupowym, określonego kolorem czerwonym na mapie sytuacyjnej sporządzonej przez biegłego sądowego z zakresu geodezji R. N. (k. 314) stanowiącej integralną część orzeczenia, oraz na prawie nieodpłatnego korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych, prawie nieodpłatnego każdorazowego usunięcia awarii, dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji i przebudowy urządzeń, jak też prawie nieograniczonego i nieodpłatnego dostępu do urządzeń elektroenergetycznych poprzez prawo wjazdu i wejścia na nieruchomość obciążoną.
3. Pobrać od wnioskodawcy (...) S.A w L. na rzecz Skarbu Państwa (kasy Sądu Rejonowego w Giżycku) tytułem wydatków kwotę 649,58 zł.
4. Uznać, iż koszty postępowania uczestnicy ponoszą we własnym zakresie.

UZASADNIENIE

W ostatecznie sprecyzowanym wniosku (...) S.A. z siedzibą w L. domagała się:

- stwierdzenia, że poprzednik prawny wnioskodawczyni – (...) Sp. z o. o. z dniem 1 lutego 2009 r., ewentualnie wnioskodawczyni z dniem 5 grudnia 2010 r., w dobrej wierze zasiedziała służebność przesyłu polegającą na prawie posadowienia na działce o nr (...) w miejscowości K., gm. R. fragmentu linii napowietrznej nN 0,4 kV wraz ze stanowiskiem słupowym, jak też prawie przebiegu w/w urządzeń elektroenergetycznych przez działkę o nr (...), prawie nieodpłatnego korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych, prawie nieodpłatnego każdorazowego usunięcia awarii, dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji oraz przebudowy urządzeń, jak też prawie nieograniczonego i nieodpłatnego dostępu do urządzeń elektroenergetycznych poprzez prawo wejścia i wjazdu do służebności na nieruchomości położonej w miejscowości K., gm. R., dla której Sąd Rejonowy w Giżycku VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...) stanowiącej własność J. R.,

- stwierdzenia, że poprzednik prawny wnioskodawczyni – Zakład (...) S.A. z dniem 8 lipca 2005 r. w dobrej wierze zasiedziała służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu, ewentualnie wnioskodawczyni z dniem 8 lipca 2015 r. w złej wierze, zasiedziała służebność przesyłu polegającą na prawie posadowienia w zakresie 1/18 działki nr (...) w miejscowości K., gm. R. fragmentu linii napowietrznej nN 0,4 kV wraz ze stanowiskiem słupowym, jak też prawie przebiegu w/w urządzeń elektroenergetycznych przez działkę o nr (...), prawie nieodpłatnego korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych, prawie nieodpłatnego każdorazowego usunięcia awarii, dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji oraz przebudowy urządzeń, jak też prawie nieograniczonego i nieodpłatnego dostępu do urządzeń elektroenergetycznych poprzez prawo wejścia i wjazdu do służebności na nieruchomości położonej w miejscowości K., gm. R., dla której Sąd Rejonowy w Giżycku VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...) stanowiącej własność J. R.,

- stwierdzenia, że poprzednik prawny wnioskodawczyni – Zakład (...) S.A. z dniem 25 lutego 2007 r. w dobrej wierze zasiedziała służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu, w zakresie 17/18 działki nr (...) w miejscowości K., gm. R. fragmentu linii napowietrznej nN 0,4 kV wraz ze stanowiskiem słupowym, jak też prawie przebiegu w/w urządzeń elektroenergetycznych przez działkę o nr (...), prawie nieodpłatnego korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych, prawie nieodpłatnego każdorazowego usunięcia awarii, dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji oraz przebudowy urządzeń, jak też prawie nieograniczonego i nieodpłatnego dostępu do urządzeń elektroenergetycznych poprzez prawo wejścia i wjazdu do służebności na nieruchomości położonej w miejscowości K., gm. R., dla której Sąd Rejonowy w Giżycku VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...) stanowiącej własność J. R..

Pełnomocnik wnioskodawczyni podał, iż na działkach oznaczonych obecnie nr (...) i (...) poprzednik prawny wnioskodawczyni posadowił urządzenia elektroenergetyczne w trybie przepisów ustawy o elektryfikacji wsi i osiedli. W 1985 r. nastąpiła modernizacja urządzeń przesyłowych, których gotowość do przyłączenia stwierdzono w dniu 08.07.1985 r. W okresie tym nieruchomość stanowiła współwłasność Skarbu Państwa i osoby fizycznej, wobec czego odmiennie biegł termin zasiedzenia służebności. Współwłasność została zniesiona na mocy postanowienia tut. Sądu z dnia 25.02.1987 r. poprzez podział nieruchomości. W stosunku do działki nr (...) stanowiącej własność Skarbu Państwa zasiedzenie nastąpiło w dniu 05.12.2010 r., gdyż dopiero od 05.12.1990 r. możliwe stało się zasiadywanie nieruchomości państwowych. W stosunku zaś do działki nr (...) w zakresie osoby fizycznej (tj. 1/18 udziału) termin ten rozpoczął bieg z dniem oddania urządzeń do użytkowania po przebudowie – tj. 08.07.1985 r. W stosunku do 17/18 udziału, który do 25.02.1987 r. należał do Skarbu Państwa, termin rozpoczął bieg z dniem przekazania tych udziałów na własność A. S., a tym samym rozłączenia podmiotu zasiadającego i zasiadywanego.

Zdaniem wnioskodawczynie od momentu posadowienia przedmiotowych urządzeń nie było żadnych przeszkód w dokonywaniu ich konserwacji, modernizacji, przeprowadzaniu przeglądów i napraw, w tym także wchodząc na działki, przez które przebiegały urządzenia przesyłowe. Właściciele tych gruntów nie sprzeciwiali się użytkowaniu urządzeń i korzystaniu w niezbędnym zakresie z gruntów, na których się one znajdowały.

W ocenie pełnomocnika wnioskodawczynie okoliczności posadowienia urządzeń świadczą o dobrej wierze poprzedników prawnych wnioskodawczynie, zatem zastosowanie w sprawie znajdzie 20-letni termin zasiedzenia.

Uczestniczka postępowania J. R. wniosła o oddalenie wniosku i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. Pełnomocnik uczestniczki podał, iż wnioskodawczynie nie wykazała, by posadowienie urządzeń elektroenergetycznych nastąpiło na podstawie ustawy o elektryfikacji wsi i osiedli. Podnosił, iż nie doszło do zasiedzenia służebności w odniesieniu do działki (...), ani (...). Zgodnie z ostatecznie sprecyzowanym stanowiskiem bieg zasiedzenia należy liczyć w stosunku do działki nr (...) od dnia 27.05.1990 r., zaś do działki nr (...) od 27.02.1987 r., przy czym termin zasiedzenia wynosi 30 lat, w związku z czym do chwili obecnej nie upłynął. Twierdził, iż zasiedzenie służebności nie było możliwe przed 27.02.1987 r., bowiem współwłaścicielem nieruchomości obciążonej był Skarb Państwa.

Nadto pełnomocnik wskazywał, iż uczestniczka nabyła przedmiotową nieruchomość bez obciążeń, zaś wnioskodawczynie nigdy się nie interesowała utrzymaniem urządzeń w należytym stanie, zatem żądanie stwierdzenia zasiedzenia stanowi nadużycie prawa podmiotowego i jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Sąd ustalił, co następuje:

Na mocy postanowienia Sądu Powiatowego w G. z dnia 30 kwietnia 1960 r. założono księgę wieczystą nr (...), dla nieruchomości położonej w K. oznaczonej numerem geodezyjnym (...) o powierzchni 0,46 ha pozostającej we współwłasności A. S. (1/18 części), B. L. (1/18 części), S. C. (1/18 części), A. M. (1/18 części), B. K. (1/18 części), D. G. (1/18 części) i K. S. (12/18 części).

Na mocy decyzji Prezydium (...) w G. z dnia 12.07.1967 r. oraz 21.07.1970 r. Skarb Państwa przejął kolejno udział 1/18 (przysługujący następcy prawnemu D. G.) i udział 12/18 (przysługujący K. S.) części w przedmiotowej nieruchomości.

Na podstawie decyzji Prezydium (...) w G. z dnia 20.10.1972 r. udział 1/18 części w nieruchomości przysługujący A. M. oraz udział 1/18 części przysługujący następcy prawnemu B. A. K. nabył B. L.. Następnie na mocy decyzji z dnia 25.09.1979 r. wymieniony przekazał gospodarstwo rolne, w tym przysługujący mu udział 3/18 w przedmiotowej nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa. Z gospodarstwa wyłączony został budynek mieszkalny, który miał stanowić odrębny od gruntu przedmiot własności.

Gospodarstwo rolne, w tym udział 1/18 w nieruchomości składającej się z działki nr (...), S. C. przekazał na rzecz Skarbu Państwa (decyzją Naczelnika Miasta i Gminy R. z 19.10.1974 r.).

Na skutek powyższej czynności nieruchomość składająca się z działki o nr (...) pozostała we współwłasności Skarbu Państwa (17/18 części) i A. S. (1/18 części).

(**dowód** : z akt KW (...): orzeczenie – k. 1, postanowienie w przedmiocie założenia księgi wieczystej – k. 3-4, decyzja z 12.07.1967 r. – k. 8b, decyzja z 21.07.1970 r. – k. 18a, akt własności ziemi z 20.10.1972 r. nr 148/72 – k. 23a, akt własności ziemi z 20.10.1972 r. nr 147/72 – k. 23b, decyzja z 19.10.1974 r. – k. 26a, decyzja z 25.09.1979 r. – k. 44c)

W 1976 r. na podstawie wykazu zmian gruntowych dokonano zmiany numeracji działki nr (...) o powierzchni 0,46 ha na nr 36 o powierzchni 0,50 ha.

(**dowód** : z akt KW (...): pismo z 16.02.1976 r. – k. 39)

Na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Giżycku z dnia 25 lutego 1987 r. wydanego w sprawie I Ns 271/86 dokonano zniesienia współwłasności działki o nr (...) o pow. 0,50 ha poprzez wydzielenie z niej działki nr (...) o powierzchni 0,47 ha i przyznanie jej na wyłączną własność Skarbu Państwa oraz działki nr (...) o powierzchni 0,03 ha i przyznanie jej na wyłączną własność A. S.. Przedmiotowe orzeczenie uprawomocniło się w dniu 19 marca 1987 r.

(**dowód** : z akt KW (...): postanowienie – k. 62, wykaz zmian gruntowych – k. 64-65, zawiadomienie o wpisie – k. 87, wyrok SR w Giżycku z 23.04.2008 r. – k. 114)

Postanowieniem z dnia 14 lutego 2008 r. wydanym w sprawie I Ns 253/07 tut. Sąd stwierdził, iż spadek po A. S., w tym działkę oznaczoną n (...), nabyła Gmina R..

Decyzją z dnia 17.03.2010 r. Wojewoda (...)- (...) stwierdził nabycie z mocy prawa z dniem 1 lipca 2000 r. przez Gminę R., prawa własności nieruchomości rolnej Skarbu Państwa oznaczonej jako działka nr (...) na podstawie przepisów ustawy z 19.10.1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.

(**dowód** : z akt KW (...): decyzja z 17.03.2010 r. – k. 139)

Na mocy umowy sprzedaży z dnia 31.10.2014 r. sporządzonej w formie aktu notarialnego J. R. nabyła od Gminy R. własność nieruchomości składającej się z działek oznaczonych nr geod. (...) i (...).

(**dowód** : z akt KW (...): umowa sprzedaży – k. 165-166)

W miejscowości K., gm. R. w dniu 13.11.1968 r. oddano do eksploatacji nowo wybudowane urządzenia elektroenergetyczne pozostające w zasobach poprzedników prawnych wnioskodawczyni. W 1985 r. dokonano modernizacji przedmiotowych urządzeń w oparciu o decyzję z dnia 10.01.1985 r. w przedmiocie zatwierdzenia planu realizacyjnego modernizacji urządzeń energetycznych we wsi K.. Planem budowy i modernizacji objęta była działka oznaczona nr (...) (obecnie działki nr (...)). Na wskazanej działce dokonano wymiany słupa z drewnianego na betonowy. Linia została odebrana przez przedstawicieli Zakładu (...) w dniu 08.07.1985 r.

Na podstawie decyzji z dnia 23.08.2013 r. w przedmiocie zezwolenia na przebudowę istniejącej linii napowietrznej 0,4 kV w pasie drogowym drogi powiatowej w miejscowości K. urządzenia zostały ponownie zmodernizowane bez zmiany trasy linii energetycznej. W toku prac dobudowano drugi tor linii napowietrznej nN. W dniu 10 marca 2014 r. przedstawiciele wnioskodawczyni dokonali odbioru urządzeń elektroenergetycznych uznając je za gotowe do przyłączenia pod napięcie.

W 2015 r. dokonano wymiany słupa posadowionego na działce uczestniczki oraz zmieniono jego lokalizację o 2,90 m. Różnica w przebiegu linii napowietrznej wyniosła 0,40 m.

Uczestniczka na działkach nr (...) dokonała niwelacji terenu z wyłączeniem miejsca w promieniu ok. 2 m, na którym posadowiony jest słup. Jednocześnie prowadziła negocjacje z wnioskodawczynią w przedmiocie usunięcia urządzeń elektroenergetycznych oraz ustanowienia służebności przesyłu. Ostatecznie strony nie doszły do porozumienia.

(**dowód** : protokół odbioru z 13.11.1968 r. – k. 18, decyzja z 10.01.1985 r. – k. 21, wykaz właścicieli gruntów – k. 24, mapy – k. 25-26, protokół odbioru z 08.07.1985 r. – k. 19-20, kserokopia Dziennika Urzędowego Wojewódzkiej Rady Narodowej w S. – k. 22-23, decyzja z 23.08.2013 r. – 31-32, oświadczenie Burmistrza Miasta i Gminy R. – k. 33, projekt budowlany – k. 34-35, mapa – k. 36,39, fotografie – k. 169-174, 221, 269-272, wykaz środków trwałych – k. 199, zeznania świadków: Z. C., J. M., J. S. (1), M. S. – k. 192, umowa z 18.06.2015 r. – k. 214-215, opinia biegłego z zakresu elektroenergetyki J. S. (2) – k. 240-252, opinia uzupełniająca biegłego J. S. (2) – k. 290, przesłuchanie biegłego J. S. (2) – k. 300, opinia biegłego z zakresu geodezji R. N. – k. 307-317, mapy sporządzone przez biegłego R. N. – k. 334-335, pismo z 17.02.2016 r. – k. 222, pismo z 14.11.2014 r. – k. 211, pismo z 28.01.2016 r. - k. 209-210, pismo z 05.01.2016 r. – k. 208, korespondencja – k. 154-155, 157-168)

Wnioskodawczyni oraz jej poprzednicy prawni od momentu posadowienia urządzeń przesyłowych stale z nich korzystają. Regularnie dokonywane są przeglądy oraz konieczne naprawy. Oględziny odbywają się co 5 lat. Przeglądy oraz naprawy linii są wykonywane w razie potrzeby. Każdocześni właściciele nieruchomości nie sprzeciwiali się ani posadowieniu urządzeń, ani nie zakazywali wstępu na nieruchomości w toku dokonywania modernizacji czy niezbędnych napraw.

(**dowód**: zeznania świadków: Z. C., J. M., J. S. (1), M. S. – k. 192, karta oględzin- przeglądu linii – k. 40-43)

Przedmiotowe urządzenia wchodziły w skład przedsiębiorstwa państwowego – Zakładu (...) w B.. Przedsiębiorstwo to w dniu 12 lipca 1993 r. zostało przekształcone w Zakład (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w B.. W dniu 30 czerwca 2007 r. ze struktury tej spółki wydzielono przedsiębiorstwo Zakład (...) S.A. Operator Systemu Dystrybucyjnego – Oddział (...) w B., które wniesiono aportem do (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B.. W skład tego przedsiębiorstwa wchodziły m. in. prawo własności nieruchomości, budynków i budowli oraz ruchomy majątek sieci obejmujący w szczególności urządzenia służące do doprowadzania i odprowadzania prądu elektrycznego. W 2008 r. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B. zmienił nazwę na (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B.. W dniu 31 sierpnia 2010 r. nastąpiło połączenie (...) Spółki Akcyjnej w L. z (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B. przez przejęcie przez pierwszą ze spółek majątku drugiej.

(**dowód** : protokół połączenia przedsiębiorstw państwowych – k. 94-95, rejestr przedsiębiorstw państwowych – k. 96-98, Zarządzenie Naczelnego Dyrektora Zakładów (...) – k. 99-100, postanowienia z dnia 14.02.1989 r. – k. 101, statut Przedsiębiorstwa Państwowego Zakładu (...) w B. – k. 102-106, zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 09.07.1993 r. wraz z załącznikiem – k. 107,78, protokół zdawczo-odbiorczy z załącznikami – k. 79-90, akt przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w spółkę akcyjną z dnia 12.07.1993 r. wraz ze sprostowaniem – k. 65-77, 108-109, wyciąg z aktu notarialnego umowy aportowego zbycia przedsiębiorstwa z dnia 30.06.2007 r. – k. 50-59, postanowienie z dnia 11.09.2008 r. – k. 91-92, zaświadczenie o wpisie do KRS – k. 93, odpis z KRS – k. 60-64, pismo z 05.07.1993 r. – k. 90)

Wnioskodawczyni jest użytkownikiem wieczystym nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Mrągowie prowadzi księgę wieczystą nr (...). Na przedmiotowej nieruchomości znajdują się urządzenia elektroenergetyczne, w tym stacja transformatorowa. Wskazana nieruchomość została przekazana poprzednikowi prawnemu wnioskodawczyni pod budowę stacji transformatorowej na mocy decyzji Naczelnika Miasta i Gminy M. z dnia 29.04.1977 r.

(**dowód** : z akt KW (...): decyzja z 29.04.1977 r. – k. 2, decyzja z 10.08.1993 r. – k. 12, wykaz zmian gruntowych – k. 21-22)

Sąd zważył, co następuje:

Wnioskodawczyni domagała się stwierdzenia zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treścią służebności przesyłu oraz służebności przesyłu. W tym kontekście należy wskazać, iż regulacja służebności przesyłu (art. 305¹ - 305⁴ k.c.) wprowadzona do kodeksu cywilnego w dniu 03 sierpnia 2008 r. przesądziła o dopuszczalności zasiedzenia przez przedsiębiorcę, w skład przedsiębiorstwa którego wchodzi urządzenia przesyłowe w rozumieniu art. 49 k.c., służebności polegającej na możliwości korzystania w oznaczonym zakresie z określonej nieruchomości w sposób niezbędny do korzystania z tych urządzeń zgodnie z ich przeznaczeniem. Przed dniem 3 sierpnia 2008 r. orzecznictwo dopuszczało zasiedzenie przez przedsiębiorstwo przesyłowe służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu, na podstawie art. 292 k.c. stosowanego w drodze analogii. Pogląd ten Sąd w niniejszym składzie podzieliła w całości. W obecnym stanie prawnym na podstawie art. 305⁴ k.c. do zasiedzenia służebności przesyłu stosuje się odpowiednio przepisy o zasiedzeniu służebności gruntowych.

Przesłankami nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie są: nieprzerwane posiadanie nieruchomości w granicach służebności, korzystanie z trwałego i widocznego urządzenia oraz upływ terminu określonego w art. 172 § 1 lub 2 k.c. w zw. z art. 292 k.c. w zw. z art. 305⁴ k.c.

Odnosząc się do pierwszej przesłanki należy wskazać, iż w sprawie nie jest możliwe ustalenie daty posadowienia urządzeń przesyłowych na nieruchomości stanowiącej pierwotnie działkę nr (...), a obecnie działki nr (...). Na powyższą okoliczność brak było w sprawie stosownych dokumentów. Daty nie potrafili także określić zeznający w sprawie pracownicy wnioskodawczynie (vide zeznania Z. C., J. M., J. S. (1) i M. S. – k. 192), ani powołany w sprawie biegły z zakresu elektroenergetyki J. S. (2). Jak wynika ze zgodnych twierdzeń wnioskodawczynie oraz uczestniczki postępowania urządzenia te istniały już w 1985 r., bowiem w tym okresie dokonano modernizacji linii energetycznej. W przedłożonym w sprawie wykazie gruntów objętych planem modernizacji ujęta jest działka nr (...) (vide k. 24). Nadto wyżej wymienieni świadkowie podali, iż urządzenia elektroenergetyczne przebiegały przez nieruchomość stanowiącą obecnie własność uczestniczki co najmniej od 1968 r., bowiem w tym okresie dokonano przyłączenia miejscowości K. do sieci, zaś w księdze majątkowej z 1973 r. znajdują się wpisy dotyczące przedmiotowej linii.

W sprawie nie budziło przy tym wątpliwości, iż wnioskodawczynie oraz jej poprzednicy prawni w okresie tym trwale korzystali z przedmiotowych urządzeń, co potwierdzają przedłożone w sprawie karty przeglądu linii elektroenergetycznych (k. 40-43) oraz zeznający w sprawie wyżej wymienieni świadkowie, którym Sąd dał wiarę w całości, gdyż ich zeznania były spójne, dawały wiarygodny obraz rzeczywistości oraz korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym. Świadkowie ci wskazali, iż regularnie przeprowadzane są oględziny urządzeń elektroenergetycznych, a także przeglądy i stosownie do okoliczności konieczne naprawy. W latach 1985, 2013 i 2015 przeprowadzone zostały natomiast modernizacje linii energetycznych, w tym także fragmentów posadowionych na nieruchomości uczestniczki. Wnioskodawczynie oraz jej poprzednicy prawni podejmowali wszystkie czynności eksploatacyjne zgodnie z harmonogramem bez sprzeciwu właścicieli nieruchomości. Wobec powyższego uznać należy, iż posiadanie nieruchomości uczestniczki przez wnioskodawczynię i jej poprzedników prawnych we wskazany sposób odpowiada posiadaniu w granicach służebności przesyłu (art. 352 § 1 k.c.) oraz polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Podmioty te korzystały bowiem z nieruchomości uczestników w celu zapewnienia należytego działania urządzeń przesyłowych zgodnie z ich przeznaczeniem. Nie budzi zatem także wątpliwości, iż posiadanie to polegało na korzystaniu z trwałych i widocznych urządzeń zgodnie z treścią art. 292 k.c. Wymaga przy tym zaznaczenia, iż już samo posadowienie oraz podłączenie urządzeń przesyłowych stanowiących elementy sieci energetycznej i wchodzących w skład przedsiębiorstwa czynnie prowadzącego działalność gospodarczą jest korzystaniem z urządzeń prowadzącym do zasiedzenia (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2012 r., II CSK 218/12, Legalis nr 667394). Skoro zatem przedsiębiorstwo prowadzone przez wnioskodawczynię i jej poprzedników prawnych funkcjonowało i wykonywało działalność w zakresie przesyłu energii przy użyciu urządzeń posadowionych na nieruchomości uczestniczki to korzystało z tych urządzeń w rozumieniu art. 292 k.c. Wskazać również należy, iż na mocy art. 340 k.c. w zw. z art. 352 § 2 k.c. Sąd wiąże domniemanie ciągłości posiadania, którego uczestniczka nie obaliła.

Nadto Sąd podzielił stanowisko wnioskodawczynie, iż posiadanie służebności było posiadaniem w dobrej wierze. Zasadniczą kwestią w niniejszej sprawie jest fakt, iż sąd wiąże do momentu obalenia go przez uczestnika postępowania domniemanie dobrej wiary wynikające z art. 7 k.c., zgodnie z którym jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary. Przy czym dobrą wiarę rozumie się jako błędne, ale usprawiedliwione w danych okolicznościach przeświadczenie posiadacza służebności o przysługującym mu prawie do korzystania z cudzej nieruchomości. Dobra wiara posiadacza występuje wówczas, gdy ingerowanie w cudzą własność rozpoczęło się w takich okolicznościach, które usprawiedliwiały przekonanie posiadacza, że nie narusza on cudzego prawa. Dobrej wiary posiadacza nie wyłącza wiedza o prawie własności przysługującym osobie trzeciej. Z ustaleń poczynionych w niniejszej sprawie wynika, iż przedsiębiorstwo państwowe, mając we władaniu urządzenia służące do wykonywania służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, weszło w dobrą wiarę w posiadanie odpowiadające treści służebności, przy czym jego dobra wiara wynikała z przekonania o służącym prawie dostępu do słupów i linii elektroenergetycznych. Brak bowiem było obiektywnych podstaw do

przyjęcia, iż posiadanie to jest sprzeczne z wolą właściciela. Skarb Państwa oraz osoby fizyczne bez zastrzeżeń znosiły obciążenie nieruchomości, nie wyrażały sprzeciwu wobec wybudowania, a następnie korzystania z urządzeń przesyłowych. W stosunku do przedmiotowych urządzeń wydawane były decyzje administracyjne zezwalające na ich modernizację oraz dotyczące ich przebiegu (vide decyzja z dnia 10.01.1985 r. w przedmiocie zatwierdzenia planu realizacyjnego modernizacji urządzeń energetycznych we wsi K. – k. 21). Zakres posiadania służebności przez poprzedników prawnych wnioskodawczyni nie uległ zmianie także po zniesieniu współwłasności nieruchomości, ani zmian prawnych na przełomie lat 1989/1990. Uczestniczka postępowania nie obaliła zatem domniemania dobrej wiary – nie przedstawiła w tym zakresie żadnych dowodów. Nie wykazała tym samym, aby poprzednicy prawni wnioskodawczyni objęli posiadanie w okolicznościach, z których wynikałoby, że powinni mieć świadomość, że nie mają podstawy prawnej do korzystania w tym zakresie z nieruchomości. Wobec powyższego należy uznać, iż poprzednik prawny wnioskodawczyni uzyskał posiadanie w dobrej wierze.

Należy również wskazać, iż momentem istotnym dla przyjęcia dobrej lub złej wiary jest chwila objęcia rzeczy w posiadanie (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2016 r., II CSK 512/15, nr 1472304). Późniejsze zmiany świadomości posiadacza pozostają bez wpływu na tę ocenę i w konsekwencji na długość okresu niezbędnego do tego pierwotnego sposobu nabycia prawa rzeczowego.

W dalszej kolejności należało rozważyć datę, w której mógł rozpocząć bieg termin zasiedzenia służebności – co do tej okoliczności stanowisko uczestników było w części zbieżne. Wymaga zaznaczenia, iż nieruchomość, na której posadowione są urządzenia przesyłowe na przestrzeni lat zmieniała właściciela. Od 1967 r. współwłaścicielem przedmiotowej nieruchomości był Skarb Państwa. Udziały Skarbu Państwa we współwłasności zmieniały się na przestrzeni lat. Pozostałymi współwłaścicielami pozostawały osoby fizyczne. Zniesienie współwłasności przedmiotowej nieruchomości poprzez jej podział nastąpiło na mocy postanowienia tut. Sądu z 25 lutego 1987 r., które uprawomocniło się w dniu 19 marca 1987 r.

Nie budzi w sprawie wątpliwości, iż do 1.10.1990 r. na mocy art. 177 k.c. obowiązywał zakaz zasiadywania nieruchomości państwowych. Obejmował on nieruchomości będące w całości przedmiotem własności państwowej, jak również udział w współwłasności nieruchomości należący do Skarbu Państwa (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5.10.1987 r., III CRN 289/87, nr Legalis 25995). Pełnomocnik wnioskodawczyni wnosił o stwierdzenie zasiedzenia służebności na działce nr (...) odrębnie w zakresie udziału 17/18 we współwłasności przysługującego Skarbowi Państwa oraz udziału 1/18 we współwłasności przysługującego A. S.. Podał przy tym inne terminy zasiedzenia służebności co do wskazanych udziałów. Wskazać jednak należy, iż służebność gruntowa jako ograniczone prawo rzeczowe jest niepodzielna i może być ustanowiona jedynie na nieruchomości, nie zaś na udziale. Przedmiotem służebności gruntowej może być bowiem jedynie grunt – tj. część powierzchni ziemskiej (art. 285 § 1 k. c. w zw. z art. 305⁴ k.c.). Stwierdzenie zasiedzenia zgodnie z wnioskiem skutkowałoby obciążeniem służebnością gruntową jedynie udziału we współwłasności nieruchomości, co jest niedopuszczalne (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2016 r., II CSK 142/15, nr LEX 2019503, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2007 r., IV CSK 40/07, nr Legalis 550162). W ocenie Sądu rozpoczęcie biegu terminu zasiedzenia możliwe jest najwcześniej od momentu dokonania zniesienia współwłasności przedmiotowej nieruchomości poprzez jej podział. Przy czym w odniesieniu do działki nr (...) przyznanej na wyłączną własność Skarbowi Państwa termin ten nie mógł rozpocząć biegu przed dniem 05.12.1990 r. – powyższego uczestnicy nie kwestionowali. Przed tym dniem nie było możliwe władanie przez przedsiębiorstwa państwowe nieruchomością Skarbu Państwa. Dopiero z dniem 5 grudnia 1990 r., tj. wejścia w życie art. 2 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. Nr 79 poz. 464 ze zm.) grunty stanowiące własność Skarbu Państwa będące w dniu 5 grudnia 1990 r. w zarządzie państwowych osób prawnych innych niż Skarb Państwa stawały się z tym dniem z mocy samego prawa przedmiotem użytkowania wieczystego tych podmiotów, a budynki, lokale i urządzenia wzniesione na tych nieruchomościach stawały się własnością tych osób prawnych. Z dniem 05.12.1990 r. rozpoczął zatem bieg termin zasiedzenia służebności na działce nr (...) (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2012 r., III CZP 93/11, nr Legalis 415757, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2014 r., II CSK 551/13, OSNC 2015/6/72).

Własność nieruchomości składającej się z działki nr (...) z chwilą uprawomocnienia się postanowienia w przedmiocie zniesienia współwłasności – tj. 19 marca 1987 r. – przeszła na A. S. (art. 624 k.p.c.). Od tego zatem dnia brak było przeszkód do rozpoczęcia biegu terminu zasiedzenia służebności na przedmiotowej działce. Powyższej okoliczności uczestnicy nie kwestionowali.

Uczestnicy ostatecznie nie wnosili zastrzeżeń do opinii biegłego z zakresu geodezji R. N., który w oparciu o oględziny nieruchomości oraz zgromadzoną dokumentację ustalił przebieg linii elektroenergetycznej, umiejscowienie podpory słupowej na nieruchomości uczestniczki postępowania oraz kolejnych zmian posadowienia urządzeń na przestrzeni lat 1977-2016 – do stwierdzenia tych okoliczności wymagane były bowiem wiadomości specjalne. Biegły ten podał, iż w toku kolejnych modernizacji przebieg napowietrznej linii energetycznej nie uległ znaczącej zmianie, zaś maksymalna odległość pomiędzy położeniem słupów wynosiła 2,90 m – co nastąpiło na skutek modernizacji przeprowadzonej w 2015 r. Biegły stwierdził także, iż wskutek przedmiotowej modernizacji przebieg linii uległ zmianie o 40 cm. W ocenie Sądu należy uznać, iż tak nieznaczna zmiana przebiegu linii nie wpłynęła na zmianę treści służebności, a tym samym na bieg terminu zasiedzenia służebności, bowiem stan posiadania służebności był kontynuowany w takim samym zakresie. Prace modernizacyjne przeprowadzane były w obrębie dotychczasowego zakresu obciążenia nieruchomości i nie powodowały rozszerzenia obszaru korzystania z niej. Jedynie bowiem istotna zmiana przebiegu linii skutkuje zmianą treści służebności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2004 r., III CK 496/02, nr Lex 152776).

Jednocześnie w ocenie Sądu nieuzasadnione jest powoływanie się przez uczestniczkę postępowania na zasady współżycia społecznego w niniejszej sprawie (art. 5 k.c.). Nabycie służebności gruntowej przez zasiedzenie następuje bowiem ex lege, a postanowienie sądu w tym zakresie ma jedynie charakter deklaracyjny. Nie jest zatem możliwe oddalenie wniosku o stwierdzenie zasiedzenia na podstawie art. 5 k.c.

W takiej sytuacji przy założeniu dobrej wiary poprzednika prawnego wnioskodawczyni w sprawie zastosowanie znajdzie 20-letni termin zasiedzenia służebności zgodnie z art. 172 k.c. w brzmieniu obowiązującym po wejściu w życie ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 55, poz. 321 ze zm.). Sąd uznał, że jako początek biegu terminu zasiedzenia należy przyjąć datę 05.12.1990 r. w stosunku do stwierdzenia zasiedzenia służebności na działce nr (...) oraz datę 19.03.1987 r. w stosunku do stwierdzenia zasiedzenia służebności na działce nr (...). Z akt sprawy jednocześnie nie wynika by w okresie tym nastąpiło przerwanie biegu terminu zasiedzenia.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, iż wnioskodawczyni (...) S.A. z siedzibą w L. nabyła służebność przesyłu w dniu 06.12.2010 r. na działce nr (...), zaś poprzednik prawny wnioskodawczyni - Zakład (...) S.A. nabył z mocy prawa w dniu 20.03.2007 r. służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu obciążającej działkę nr (...). Wskazania wymaga, iż stwierdzenie zasiedzenia nastąpiło na rzecz podmiotów będących posiadaczami służebności w chwili upływu terminu zasiedzenia. Lokalizacja urządzeń przesyłowych określona została natomiast zgodnie z niekwestionowaną przez uczestników postępowania mapą sporządzoną przez biegłego z zakresu geodezji R. N.. Treść służebności Sąd ustalił zgodnie z żądaniem wniosku mając na względzie specyfikę prowadzonej przez wnioskodawczynię działalności, rodzaj i umiejscowienie urządzeń przesyłowych oraz dotychczasowy sposób ich wykorzystania. Jednocześnie uwzględniono by służebność w jak najmniejszym stopniu stanowiła uciążliwość dla nieruchomości obciążonej.

W tym stanie rzeczy, mając na uwadze całokształt zebranego w sprawie materiału dowodowego, postanowiono jak w sentencji.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. oraz art. 113 ust 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 623). Sąd nakazał przy tym pobrać od wnioskodawczyni nieuiszczone przez uczestników wydatki związane z przeprowadzeniem dowodów przez nią zawnioskowanych.